

3 GALVENIE POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Šajā sadaļā ir doti galvenie Eiropas Savienības, nacionālā un vietējā līmeņa politikas plānošanas dokumenti, kas attiecas uz Liepājas AP2027 izstrādi kultūras jomā.

3.1 EIROPAS SAVIENĪBAS POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību 6. pantu Eiropas Savienības kompetence kultūras nozarē aprobežojas ar tiesībām atbalstīt, koordinēt un papildināt dalībvalstu pasākumus, vienlaikus neaizstājot to kompetenci īstenot nacionālo rīcībpolitiku šajā jomā.

Savienības intervences mērķis dalībvalstu kultūras nozarē ir veicināt dalībvalstu kultūru uzplaukumu, respektējot to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus pievēršot uzmanību kopīgajam kultūras mantojumam. Prioritāri vajadzības gadījumā Savienība paredz atbalstīt un papildināt dalībvalstu rīcību attiecībā uz šādām kultūras nozares apakšjomām:

- zināšanu par Eiropas tautu kultūru un vēsturi uzlabošana un popularizēšana;
- Eiropas nozīmes kultūras mantojumu glabāšana un sargāšana;
- nekomerciāli kultūras sakari;
- jaunrade mākslā un literatūrā, arī audiovizuālā jomā.

Eiropas Savienības politikas plānošanas dokumenti turpmāk tekstā nav detalizēti analizēti.

Eiropas Savienības politikas plānošanas dokumenti un tiesību akti, kas attiecas uz Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, ir apskatīti 4. sadaļā.

3.2 NACIONĀLĀ LĪMEŅA POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

3.2.1 LATVIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA LĪDZ 2030. GADAM

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030) ir valsts galvenais ilgtermiņa politikas plānošanas dokuments, kas ietver visas tautsaimniecības nozares. Šo stratēģiju ir apstiprinājusi Saeima, un tai ir likuma spēks. Saskaņā ar Attīstības plānošanas sistēmas likumu Latvija 2030 ir augstākais valsts attīstības plānošanas dokuments, kam ir pakārtoti vidējā termiņa tautsaimniecības nozaru un teritoriju attīstības politikas dokumenti.

Latvija 2030 ietver septiņas prioritātes, no kurām uz kultūras nozari ir attiecināmas 2 prioritātes:

- 1. prioritāte "Kultūras telpas attīstība".
- 6. prioritāte "Telpiskās attīstības perspektīva".

Zemāk tabulā ir dots Latvija 2030 prioritāšu, attīstības un rīcības virzienu apkopojums, kas attiecas uz kultūras nozari.

TABULA 3.1. LATVIJA 2030 PRIORITĀTES, KAS ATTIECAS UZ KULTŪRAS NOZARI

Prioritāte	Attīstības virziens	Ilgtermiņa mērķis	Rīcības virziens	Risinājums	Prioritātes indikatori (rezultatīvie rādītāji)			
					Indikators	Sākot no	2030	Avots, gads
1. Kultūras telpas attīstība	Kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana	Saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi	Piederības izjūtas Latvijas kultūras telpai stiprināšana	Pilsoniskās rīcības un demokrātisko institūtu saistīšana ar vienotas nacionālas kultūras ideju, ideāliem un praksi, kura balstītos uz nacionālās identitātes un kultūru daudzveidības mijiedarbību Latviešu valodas saglabāšana un valodu daudzveidības potenciāla izmantošana Nacionālās identitātes stiprināšana, izmantojot latviešu nācijas nemateriālo kultūras mantojumu, izcilas profesionālās un amatiermākslas personības un kolektīvus, kā arī Latvijas radošās industrijas uzņēmumu darbību aktīvas kultūras diplomātijas īstenošanai.	Kultūras pasākumu apmeklējumu skaits gadā (uz 100 iedzīvotājiem)	181,7	>250	KM, 2008
					Radošo industriju eksporta īpatsvars no visa valsts eksporta (%)	0,73	3	CSP, 2008
			Radošas sabiedrības veidošana	Radošas pilsētvides un radošo industriju attīstība, veidojot īpašus laikmetīgās kultūras centrus vai radošos klasterus (pudurus). Materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma potenciāla izmantošana radošā tūrisma attīstīšanai. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana Latvijas digitālās kultūras telpas paplašināšanai, pieejamības ziņā aptverot visu sabiedrību. Sabiedrības līdzdalības veicināšana kultūras procesu veidošanā, sekmējot publiskā sektora sadarbību ar kultūras jomā iesaistītajām nevalstiskajām organizācijām un uzņēmumiem	Latvijā producēto filmu – pilnmetrāžas un īsmetrāžas – skaits gadā	46	>100	CSP, 2008
					Latviešu oriģinālliteratūras izdevumu skaits gadā	1522	>2500	KM, 2008
					Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits gadā (uz 100 iedzīvotājiem)	2,7	>3,5	KM, 2008
					Iedzīvotāju, kuru dzimtā valoda ir latviešu valoda un iedzīvotāju, kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda, bet kuri prot latviešu valodu, īpatsvars no visiem valsts iedzīvotājiem (%)	79	100	RAPLM, CSP, 2000
					Pilsētu/lauku iedzīvotāju īpatsvars (%)	67,8/ 32,2	70/30	CSP, 2009
Apdzīvojums	Stiprināt Latvijas un tās reģionu	Pilsētvides attīstība	Īstenojot ilgtspējīgu pilsētplānošanu, pilsētvides attīstībai nepieciešams					

Prioritāte	Attīstības virziens	Ilgtermiņa mērķis	Rīcības virziens	Risinājums	Prioritātes indikatori (rezultatīvie rādītāji)			
6. Telpiskās attīstības perspektīva		starptautisko konkurētspēju, palielinot Rīgas kā Ziemeļeiropas metropoles un citu valsts lielāko pilsētu starptautisko lomu		komplekss atbalsts jāveic pasākumi pilsētas [...] laikmetīgas kultūrtelpas attīstībai	Autoceļi ar melno segumu no reģionālajiem valsts autoceļiem (%)	75,4	100	LVC, 2009
			Pilsētu un lauku sadarbības sekmēšana	Izvērst pilsētu un lauku sadarbību katras teritorijas īpašo priekšrocību (dabas, <u>kultūras</u> , ekonomiskā, sociālā potenciāla) izmantošana, novēršot nevajadzīgu savstarpējo konkurenci. Būtiski ir nodrošināt pakalpojumu (izglītības, veselības, sociālos, <u>kultūras</u> , izklaides u.c.) un darba vietu pieejamību un sasniedzamību lauku iedzīvotājiem	Autoceļi ar melno segumu no vietējiem valsts autoceļiem (%)	19,8	>50	LVC, 2009
					Ārvalstu tūristu, kas uzturas 4 un vairāk dienas, skaits (milj., gadā)	0,4	>1,5	Eurostat, 2008
			Attīstības centru savstarpējā mijiedarbība un sadarbība	Mijiedarbības un sadarbības sekmēšanai starp attīstības centriem turpmāk jānodrošina to funkcionālā papildinātība dažādās jomās (t.sk. izglītības, <u>kultūras</u> , zināšanu, sociālajā, veselības u.c. jomās) atbilstoši to hierarhijai attīstības centru tīklā	Rīgas plānošanas reģiona iedzīvotāju īpatsvars (% no valsts iedzīvotājiem)	48,5	<48	RAPLM, 2009
					Kravu apgrozījums Latvijas ostās (miljoni tonnu gadā)	63,6	>130	CSP, 2008
			Integrēta un ilgtspējīga teritoriju attīstības plānošana un īstenošana	Lai sekmētu pilsētu un lauku teritoriju integrēšanos savstarpēji papildinošos tīklos, jāievēro integrēta pieeja attīstības un atbalsta plānošanā un īstenošanā, tostarp, nodrošinot arī nozaru attīstības prioritāšu savstarpēja koordinācija un sasaiste ar teritoriju attīstības prioritātēm, apvienojot fiziskos, sociālos, infrastruktūras, <u>kultūras</u> un vides aspektus, kā arī paredzot ietekmi uz apkārtējām teritorijām	Pasažieru apgrozība sabiedriskajā autotransportā (regulārās satiksmes autobusu milj. pasažierkilometri gadā)	2487	>2850	CSP, 2008
		Apkalpoto gaisa satiksmes pasažieru skaits lidostā „Rīgall (milj., gadā)	3,69	>10	CSP, 2008			

Prioritāte	Attīstības virziens	Ilgtermiņa mērķis	Rīcības virziens	Risinājums	Prioritātes indikatori (rezultatīvie rādītāji)			
					Pasažieru apgrozība dzelzceļa transportā (milj. pasažierkilometru gadā)	951	>1150	CSP, 2008
	Nacionālo interešu telpas	Saglabāt Latvijas savdabību – daudzveidīgo dabas un kultūras mantojumu, tipiskās un unikālās ainavas	Izcili dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areāli	Sabiedrības izglītošana un iesaiste dabas un kultūrvēsturisko ainavu apsaimniekošanā. Teritorijas plānojumos noteikt prasības un nosacījumus sabiedrībai nozīmīgām dabas un <u>kultūrainavu</u> un rekreācijas teritorijām, kas nodrošina piekrastes, ūdensmalu, dabas un <u>kultūras pieminekļu</u> publisku pieejamību un paredz ainaviski nozīmīgu vietu aizsardzību	Apkalpoto pasažieru skaits Rīgas ostā (tūkst., gadā)	503,6	>1500	CSP, 2008

Avots: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

1. prioritāte “Kultūras telpas attīstība” vistiešāk izklāsta priekšlikumus valsts kultūras nozares attīstībai, savukārt 6. prioritāte “Telpiskās attīstības perspektīva” apskata kultūru kā vienu no aspektiem atsevišķu teritoriju dzīves telpas pilnveidošanā, konkurētspējas sekmēšanai, identitātes un dažādu nozaru mijiedarbības un sadarbības stiprināšanā.

3.2.2 NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021.–2027. GADAM

Latvijas Nacionālais attīstības plāns ir galvenais Latvijas vidēja termiņa plānošanas dokuments, ko apstiprina Saeima. Latvijas Nacionālie attīstības plāni ir pamats attiecīgā plānošanas perioda Eiropas strukturālo un investīciju fondu programmēšanai. Šobrīd izstrādes stadijā ir Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam (NAP2027). NAP 2027 stratēģisko mērķu daļas sabiedriskā apspriešana tika pabeigta 2019. gada 25. novembrī un Par NAP2027 izstrādi atbild Pārresoru koordinācijas centrs (PKC).

20. decembrī sagatavota NAP2027 gala redakcija un uz šī dokumenta izstrādes brīža notiek NAP2027 izskatīšana Nacionālajā attīstības padomē un Nacionālā trīspusējās sadarbības padomē. NAP2027 iesniegšana Saeimai ir plānota 2020. gada janvārī. Būtiska NAP2027 izstrādes sastāvdaļa ir investīciju priekšlikumu izvērtēšana, kas attiecīgi noteiks NAP2027 iekļaujamās aktivitātes.

NAP2027 vīzija par Latvijas nākotni 2027. gadā: fundamentālas pārmaiņas un izaugsme četros virzienos – vienlīdzīgas tiesības, dzīves kvalitāte, zināšanu sabiedrība un atbildīga Latvija.

NAP 2027 stratēģiskie mērķi: vienlīdzīgas iespējas, produktivitāte un ienākumi, sociālā uzticēšanās, reģionālā attīstība.

Zemāk pievienotajā tabulā ir dots izvērsts skaidrojums par NAP2027 prioritātēm attiecībā uz kultūras nozari.

TABULA 3.2. NAP2027 PRIORITĀTES, KAS ATTIECAS UZ KULTŪRAS NOZARI

Prioritāte	Prioritātes mērķis	Rīcības virziens	Rīcības virziena mērķis	Rīcības virziena uzdevumi	Rīcības virziena mērķa indikatori (rezultatīvie rādītāji)					
					Rādītājs	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	2024	2027	Datu avots
Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei	Ikvienam pieejams dinamisks kultūras un sporta pakalpojumu klāsts, kas ļauj attīstīt talantus un veidot spēcīgu Latvijas tēlu pasaulē	Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs	Kultūras un fizisko aktivitāšu pieejamība visiem, paaugstinot Latvijas sabiedrības dzīves kvalitāti	[367] Sabiedrības, īpaši tās mazaktīvās daļas, iesaistīšana kultūras, sporta un fiziskajās, t.sk. aktīvā tūrisma aktivitātēs, piedāvājot un īstenojot daudzveidīgas neformālās izglītības, kultūrpolitikas, sporta (t.sk. starptautiskus tautas sporta pasākumus) un fizisko aktivitāšu iniciatīvas	Mājsaimniecību izdevumi kultūrai un atpūtai no mājsaimniecību kopējiem patēriņa izdevumiem, %	2016	7,6	8,5	9,0	CSP
				[368] Sabiedrības izglītošana un informēšana par fizisko aktivitāšu iespējām, to nozīmi veselības veicināšanā un kultūras, sporta un fizisko aktivitāšu lomu personības attīstībā, veidojot sabiedrisko pasūtījumu dažādām auditorijām, attīstot bibliotēku pakalpojumus	15 – 74 gadu vecu iedzīvotāju īpatsvars ar pietiekamu fizisko aktivitāti vismaz 4 reizes nedēļā, 30 min, %	2018	9,5	10,5	12	SPKC
				[369] Valsts un pašvaldību institūciju, izglītības iestāžu, privātā sektora un nevalstisko organizāciju sadarbība koordinētai sporta un kultūras infrastruktūras (t.sk. kultūras pieminekļi, sakrālais mantojums) izmantošanai un aktīvā tūrisma attīstība iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai, īstenojot starpinstitutionālus un starpsektorālus kopprojektus un aktivitātes	Dalībnieku skaits mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos kultūras centros, tūkst., skaits	2018	66,2	68	69	CSP
				[370] Kultūras mantojuma, sporta tradīciju un vērtību saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm, iesaistot iedzīvotājus un nodrošinot jaunāko IKT izmantošanu, lai pilnvērtīgi iekļautos pasaules kultūras telpā un sportā						

				[371] Kultūras un sporta jomas pedagogu sagatavošana, speciālistu un profesionāļu kapacitātes stiprināšana, sadarbībā ar Latvijas augstskolām izstrādājot izglītības programmu saturu, nodrošinot brīvā laika aktivitātes profesionāļu pedagogu un treneru vadībā							
		Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai	Kultūra un sports veicina Latvijas ekonomikas un sociālo izaugsmi, veidojot radošu un ilgtspējīgu Latvijas sabiedrību	Kultūras un sporta pakalpojumu un infrastruktūras kartēšana un reģionālās koordinēšanas sistēmas izveidošana, lai attīstītu un efektīvi izmantotu esošo kultūras un sporta infrastruktūru un investētu jaunas infrastruktūras radīšanā	Eksporta daļa valsts kopējā kultūras preču apjomā, %	2017	1,27	1,8	2,3		Eurostat
				Pieejamas un koordinētas kultūras un sporta jomas finansēšanas sistēmas pilnveide, paaugstinot organizāciju kapacitāti un konkurētspēju, atbalsta nodrošināšana sportam, tai skaitā augstākās izglītības iestādēs, kā arī starptautisku sporta pasākumu finansēšanas sistēmas pilnveide	Kultūras pasākumu apmeklējumu skaits gadā uz 100 iedzīvotājiem, skaits	2018	255	260	265		KM
				Atbalstošas vides radīšana profesionālajai mākslinieciskajai jaunradei, izveidojot radošo personu atalgojuma sistēmu un pilnveidojot finanšu atbalsta instrumentus profesionālajai mākslinieciskajai jaunradei	Ārvalstu vairākdienu ceļotāju Latvijā kopējie izdevumi, milj. EUR	2018	517	530	540		CSP
				Atbalstošas vides radīšana mazajiem uzņēmējiem un nevalstiskajām organizācijām kultūras, aktīvās atpūtas un radošo industriju (t.sk. eksportspējīgu produktu un pakalpojumu) jomā, nosakot valsts un pašvaldību atbalsta instrumentus, kā arī pārskatot (definējot, pilnveidojot) NVO iespējas saimnieciskās darbības veikšanai	Latvijā sarīkoto starptautisko sporta sacensību un dalībnieku skaits gadā, skaits	2018	137/23 122	150/ 24 000	165/ 26 000		LSFP

				Kultūras un sporta pakalpojumu eksporta palielināšana, popularizējot Latvijas tēlu un veicinot kultūras un sporta pakalpojumu patērētāju un investīciju piesaisti						
				Sistemātiska jauno talantu apzināšana un nepazaudēšana kultūras un sporta jomā, pieredzējušu un starptautisku atzinību guvušu sportistu vai speciālistu iesaistīšana sporta nozares attīstībā (skolēni, studenti)						

Avots: NAP2027 gala redakcija, pieejama <https://www.pkc.gov.lv/lv/aktualit%C4%81tes/parresoru-koordinācijas-centrs-sagatavojis-nacionāla-attīstības-plāna-2021-2027-gadam>

Ņemot vērā, ka PKC ir nodevis sabiedriskajai apspriešanai NAP2027 1. redakciju, Liepājas pilsētas pašvaldība sniedza divus komentārus un priekšlikumus par prioritātes “Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei” rīcības virzienu “Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs” (skat. tabulu nr. 3.4.).

TABULA 3.4. LIEPĀJAS PRIEKŠLIKUMI UN PKC ATGRIEZENISKĀ SAITE PAR NAP2027 KOMENTĀRIEM SAISTĪBĀ AR KULTŪRAS NOZARI

NAP2027 1.redakcijas versija	Liepājas priekšlikums	Kā priekšlikums ievērtēts NAP2027 gala versijā
Uzdevums [364] “Kultūras mantojuma, sporta tradīciju un vērtību saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm, iesaistot iedzīvotājus un nodrošinot jaunāko IKT izmantošanu”	Nozīmīgas kultūras mantojuma sastāvdaļas ir māksla, industriālā un militārā mantojuma objekti. Liepājas pašvaldības ieskatā uzdevuma īstenošanu var sekmēt mūsdienīgu muzeju un publiski pieejamu vietu attīstība. Tāpēc lūdzam uzdevumu [364] izteikt šādā redakcijā: <u>“Mākslas, kultūras, industriālā un militārā mantojuma, sporta tradīciju un vērtību saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm, iesaistot iedzīvotājus un nodrošinot jaunāko IKT izmantošanu, muzeju attīstību”</u>	Nav ņemts vērā. <u>NAP2027 gala redakcijā uzdevums [370] izteikts jaunā redakcijā: “Kultūras mantojuma, sporta tradīciju un vērtību saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm, iesaistot iedzīvotājus un nodrošinot jaunāko IKT izmantošanu, lai pilnvērtīgi iekļautos pasaules kultūras telpā un sportā”, kas sevī ietver dažādu laikposmu arhitektūru, infrastruktūru vai resursu (t.sk. industriālo, militāro u.c.) mantojuma saglabāšanu.</u>
Uzdevums [365] “Kultūras un sporta jomas pedagogu sagatavošana, izstrādājot izglītības programmu saturu un nodrošinot brīvā laika aktivitātes profesionālu pedagogu un treneru vadībā”	Bez kultūras un sporta jomas pedagogu sagatavošanas, nepieciešams atbalsts arī kultūras un sporta jomas speciālistu un profesionāļu kapacitātes un izglītības stiprināšanai, lai veicinātu inovācijas kultūras un sporta nozarēs. Tāpēc lūdzam izteikt uzdevumu [365] šādā redakcijā: <u>“Kultūras un sporta jomas pedagogu sagatavošana, speciālistu un profesionāļu kapacitātes stiprināšana, sadarbībā ar Latvijas augstskolām izstrādājot izglītības programmu saturu, nodrošinot brīvā laika aktivitātes profesionālu pedagogu un treneru vadībā, kā arī veicinot inovācijas kultūras un sporta nozarēs”</u>	Ņemts vērā. <u>NAP2027 gala redakcijā uzdevums izteikts jaunā redakcijā: nr. [371] “Kultūras un sporta jomas pedagogu sagatavošana, speciālistu un profesionāļu kapacitātes stiprināšana, sadarbībā ar Latvijas augstskolām izstrādājot izglītības programmu saturu, nodrošinot brīvā laika aktivitātes profesionālu pedagogu un treneru vadībā”</u>

Avots: NAP2027 sabiedriskajā apspriešanā (7. oktobrī – 25. novembrī) saņemto priekšlikumu izvērtējuma kopsavilkums, pieejams: <https://www.pkc.gov.lv/lv/aktualit%C4%81tes/parresoru-koordinācijas-centrs-sagatavojis-nacionala-attistibas-plana-2021-2027-gadam>

Redzams, ka komentārs saistībā ar kultūras mantojuma definīcijas paplašināšanu nav ņemts vērā, lai gan pilnveidotā uzdevuma redakcija netiešā veidā norāda uz atbalstu dažāda kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā. Otrs komentārs saistībā ar kultūras un sporta jomas profesionāļu sagatavošanu ir ņemts vērā pilnībā.

3.2.3 REĢIONĀLĀS POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU PROJEKTS 2021.-2027. GADAM

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) ir izstrādājusi Reģionālās attīstības pamatnostādņu projektu 2021.-2027. gadam (RPP2027). Šī politikas plānošanas dokumenta mērķis ir veicināt visas Latvijas teritorijas izaugsmi. RPP2027 ir

vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas reģionālo politiku septiņiem gadiem.

Reģionālās politikas galvenais mērķis ir reģionu potenciāla attīstība un ekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un dzīves vides attīstībai. Būtiskākie jaunās reģionālās politikas principi ir teritoriālā pieeja atbalsta sniegšanā, tematiskā koncentrācija un viedu risinājumu principa piemērošana attīstības plānošanā un projektu īstenošanā.

Atbalstu paredzēts sniegt visiem plānošanas reģioniem un pašvaldībām, priekšroku un lielāku atbalstu sniedzot reģioniem ar zemākiem attīstības rādītājiem, tādējādi mazinot atšķirības starp reģioniem. Atbalsts paredzēts attīstības centriem (Liepāja ir attīstības centrs, turklāt uzsvars tiek likts uz attīstības centru un apkārtējo teritoriju sadarbību), lauku teritorijām, Rīgas metropoles areālam, Baltijas jūras piekrastei un Austrumu pierobežai, kas, atbilstoši Stratēģijai 2030, ir definētas kā reģionālās attīstības mērķa teritorijas.

RPP2027 tematiskā koncentrācija ietver divus apakšmērķus:

Apakšmērķis “Uzņēmējdarbības vides uzlabošana reģionos” uzsver reģionālā dzīves līmeņa nevienlīdzības pamatcēloņa – reģionu uzņēmumu ražīguma atšķirību – risināšanu. Tajā tiek izcelta pašvaldību noteicošā loma vietējo tautsaimniecību pienācīgā apgādāšanā ar tās kompetencē esošajiem uzņēmējdarbības vides elementiem, kuri sekmēs lielākās pievienotās vērtības uz vienu iedzīvotāju radīšanu ekonomiski mazāk attīstītākajos Latvijas reģionos.

Apakšmērķis “Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos” turpretim akcentē vajadzību pēc pašvaldības sniegto pakalpojumu apjoma līdzsvarošanu ar aktuālo un paredzamo pieprasījuma apjomu. No vienas puses iet runa par ikgadējo izmaksu optimizēšanu teritorijās ar noturīgām depopulācijas tendencēm, tādā veidā uzlabojot pašvaldību budžeta resursefektivitāti. No otras puses apakšmērķis mērķēts uz atbalsta sniegšanu pakalpojumu piedāvājuma pieejamības uzlabošanai pašvaldībās, kur straujas demogrāfiskās situācijas uzlabošanās vai objektīvi nepietiekama pašvaldības resursu mēroga dēļ novērojama publisko pakalpojumu piedāvājuma nepietiekamība.

Kultūras nozarei saistošo RPP2027 rīcības virzienu skatīt zemāk tabulā nr. 3.5.

TABULA 3.5. AR KULTŪRAS NOZARI SAISTOŠĀ REĢIONĀLĀS POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU 2021. – 2027. GADAM UZDEVUMA APRAKSTS

Apakšmērķis	Rīcības virziens	Uzdevums	Plānotie ieguldījumu virzieni	Rezultatīvie rādītāji	Nepieciešamais finansējums un avoti pa gadiem					
					2023	2024	2025	2026	2027	
B. Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos	B.2. Sasniedzamība un dzīves vide reģionos	B.2.6. Ilgtspējīga publiskās ārtelpas attīstība	✓ ar publisko ārtelpu un vietas identitāti saistīto būvju būvniecība un atjaunošana; ✓ jaunu pakalpojumu izveide, paplašinot kultūras un dabas mantojuma saturisko piedāvājumu un stiprinot teritoriju identitāti; ✓ piekļuves infrastruktūras uzlabošana un izveide dabas un kultūras vērtībām, nodrošinot universālā dizaina principu ievērošanu un apmeklētāju plūsmas regulēšana, nodrošinot dabas vērtību saglabāšanu; ✓ ar dabas un kultūras mantojuma izmantošanu saistīto būvju atjaunošana, konservācija, pārbūve, restaurācija vai jaunu būvju būvniecība un teritorijas labiekārtošana, ievērojot integrētu pieeju dabas un kultūras mantojuma saglabāšanai; ✓ infrastruktūras izveide dabas resursu izmantošanai kurortoloģijas pakalpojumu sniegšanai; ✓ zaļās infrastruktūras kvalitātes un kvantitātes paaugstināšana ar mērķi mazināt siltumsalas efektu pilsētvidē; ✓ ilgtspējīgas infrastruktūras izveide, kas veicina oglekļa mazietilpīgu pārvietošanos; ✓ investīcijas, kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām, vietās ar augstu erozijas un applūšanas risku.	✓ apmeklētāju skaita pieaugums attīstāmajās vietās un objektos vismaz par 5% gadā ✓ jaunradīto pakalpojumu/objektu skaits – 40.	Finansējuma pieprasījums, kopā	28 571 429	28 571 429	28 571 429	28 571 429	28 571 429
					Pašvaldību budžets	8 571 429	8 571 429	8 571 429	8 571 429	8 571 429
					Vidēja termiņa budžeta ietvara likums, kopā	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
					t.sk.: ES fondi un ārvalstu finanšu palīdzība	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000

 Avots: Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam, pieejamas: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/6588>

Līdzīgi kā NAP2027, arī nākamā vidējā termiņa plānošanas perioda RPP2027 projekts bija nodots pašvaldībām sabiedriskajai apspriešanai. Liepājas pilsētas pašvaldība sniedza savu redzējumu arī par RPP2027.

Attiecībā uz kultūras nozarei saistošo RPP2027 uzdevumu "Pašvaldību publiskās ārtelpas, dabas un kultūras mantojuma attīstība" Liepājas pašvaldība uzdeva VARAM jautājumu par Eiropas Savienības līdzfinansējuma nosacījumiem projektiem, kas saistīti ar ieguldījumiem publiskajā ārtelpā, uz ko saskaņošanas procesā saņēma atbildi, ka projekta izmaksu apmērs un citi ieviešanas nosacījumi tiks noteikti ES fondu ieviešanas dokumentos.

3.2.4 ADMINISTRATĪVI TERITORIĀLĀS REFORMAS PROJEKTS

VARAM ir izstrādājusi Latvijas administratīvi teritoriālās reformas projektu. Atbilstoši šim projektam sākotnēji bija paredzēts izveidot Liepājas novadu, kurā ietilpst Liepājas pilsēta (republikas pilsēta), un Aizputes, Durbes, Grobiņas, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rucavas un Vaiņodes novadi.

Saeima plāno pieņemt grozījumus Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā ar jauno pašvaldību iedalījumu līdz 2020. gada vidum, lai nākamās pašvaldību vēlēšanas (2021. gada jūnijā) notiktu jauno pašvaldību teritorijās.

Saeimā 1. lasījumā (07.11.2019.) pieņemtie grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā paredz Liepājas saglabāšanu kā atsevišķu republikas pilsētu, izveidojot Lejaskurzemes novadu ar Aizputes, Durbes, Grobiņas, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rucavas un Vaiņodes novadiem. Līdz ar to, VARAM piedāvājums par apvienota Liepājas novada izveidi turpmāk tekstā nav apskatīts.

3.3 REĢIONĀLĀ LĪMEŅA POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likumam par plānošanas reģionu politikas plānošanas dokumentu izstrādi ir atbildīgi plānošanas reģioni, dotajā gadījumā Kurzemes plānošanas reģiona administrācija.

Kurzemes plānošanas reģions ir izstrādājis ir Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2015.-2030. gadam un Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmu 2015.-2020. gadam.

Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes 17.12.2019. rakstiskajā procedūrā nr. 03/19 pieņemts lēmums "Par Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu un darba uzdevuma apstiprināšanu". Saskaņā ar pielikumā pievienoto darba uzdevumu un izstrādes procesa izpildes termiņiem, Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmu 2021.-2027. gadam (KPR2027) paredzēts apstiprināt līdz 2021. gada martam.

Uz nozares profila izstrādes brīdi Attīstības pārvaldes rīcībā nav informācijas par KPR2027 plānotajiem uzstādījumiem.

3.4 LIEPĀJAS PAŠVALDĪBAS POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Galvenie Liepājas pašvaldības politikas plānošanas dokumenti ir Liepājas IAS2030 un Liepājas AP2020. Šie dokumenti atsevišķi netiek apskatīti, jo informācija par tiem ir iekļauta citās Kultūras nozares profila sadaļās.

Politikas plānošanas dokumenti attiecībā uz kultūras nozari Liepājas pašvaldība līdz šim brīdim izstrādāti netika.